

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi előfizetés	160 L.
Évi előfizetés	90 L.
Évi előfizetés	4 L.
Évi előfizetés	250 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaptárunkat is.

JÁSZAI MARI.

A magyar nemzeti büszkeségnek drága halottja van. Budapesten hosszas betegeskedés után meghalt *Jászai*

Mari, a drámai színjátszás legnagyobb magyar művésznője. — A magyar állam nemzeti halottjának nyilvánította és fenséges pompával temettette el.

Ki volt ez a *Jászai* Mari, aki a halottaknak kijáró legnagyobb tisztességét érdemelte ki?

Komédiásnő! — mondanák azok, akik a színjátszásban csak szórakoztatást, bohóckodást, időrablást látnak. Akik előítéletből, vagy a dolgok nem-ismeréséből átnéznek a színpadi játék megkapó erején és az erkölcsi hatásokat, a színpad nevelő, jóra intő példamutatását kézlegyintéssel intézik el.

Azok azonban, akik ismerik és tisztáésszel itélik meg a színjátszás nemzetnevelő, műveltségterjesztő hatását, áhitatos hálaérzettel és mélyésszel csodálattal állnak ama művészi teljesítmény előtt, amely a *Jászai* Mari nevéhez fűződik.

Jászai Mari volt az első igazi nagy magyar drámai színésznő. Gyönyörűen csengő hangjában

ság megszemélyesítése utmutatás volt a tiszta életre, a gonoszság megjelenítése a leg-egyszerűbb és leg- jobban ható kép ahoz, hogy a nézőket a rossztól elriassza. A lelki élet mélységeit csak kivételes személyek értik és érzik át. Ilyen volt *Jászai* Mari. A színjátszás nála lelki tanulmány volt összekapcsolva az Istenadta játék-készséggel, mely mindenkit elbűvölt és hatalmába kerített. Ez a színjátszás művészetének lényege és célja.

A külföld előtt is híres volt neve. — Azok közé a nagy művésznők közé tartozott, akit mintaképnek vettek s akit talán irigyeltek is tőlünk, maroknyi magyar néptől.

Pályafutása, mely végül a világhírnévig jutott, nagyon szerény kezdetből indult el. Apja *szegény ácsmester* volt, ő maga fiatal leánykorában *pesztonka*.

Kicsi szolgáló — ahogy Erdélyben mondják. Aztán beleszeretett a színpadba. Kisebb vidéki szintársulatoknál kezdte meg

Jászai Mari kolozsvári működése idejéből.

és utólérhetetlen játékában élő valósággá lett az írói gondolat és az intelem, mely belőle szétáradt. A jószág és nemes nagy-

szinésznői működését, amely a kolozsvári színházon át csakhamar elérte a legmagasabb művészi fórumot: a budapesti Magyar Nemzeti Színházat. Ennek aztán élete végéig tagja volt. Ama ritka tehetségek közé tartozott, kinek már életében

szobrot emeltek a színház előcsarnokában.

Ötvennégy évig szolgálta a magyar színészet templomát.

Mi elszakadt magyarok az emlékezésnek szerény virágát helyezük sirjára.

B.

A Magyar Párt nagygyűlése Gyergyóban.

Vasárnap zajlott le a Magyar Párt nagygyűlése Gyergyószentmiklóson. Nem is zajlott, lassan, méltóságteljesen hömpölygött, a béke, egyetértés, testvéri ölelkezés jegyében. Gyergyóban nemcsak a magyarság háromszáz kiküldötte volt ott, hanem jelen volt ott lélekben az egész magyarság, a földműves, a kisgazda, a birtokos, az arisztokrata, a pap, tanító, iparos, kereskedő, ott volt mindenki, aki magyarnak vallja magát. Az egész magyarság eleven lelkiismerete nyilatkozott ott meg. Örömmel állapítjuk meg: *a nagygyűlés bebizonyította azt, hogy a magyarság sohasem volt olyan egységes, mint ma.* A nehéz idők történelmi levegője suhogott végig a magyarság gyergyói parlamentjén és még az ellenzéki csoport is, amely a nagygyűlés előtt elégedetlenkedő hangokat hallatott — a gyergyói hegyek között meghatott lélekkel harsogta a magyar egység szükségességét, a Magyar Párt mai vezetőségének testvéri ölelkezéssel szavazott bizalmat és viharos lelkesedéssel, mint egy ember kiáltotta ki *gróf Bethlen Györgyöt a romániai magyarság vezetőjének.*

Bevezető tanácskozások.

A Magyar Párt veletlenségek napokkal ezelőtt utazott le Gyergyószentmiklóstra, ahol magyaros vendégszeretettel fogadták nemcsak a vezetőket, a kiküldötteket, hanem mindenkit, aki a nagygyűlésen részt óhaj-

tott venni. A gyergyói tagozat öt-száz ember díjtalan elszállásolásáról gondoskodott és a magyaros vendégtátról a legszebb példát szolgáltatotta. Már szombaton nyolc órán keresztül tanácskozott a Magyar Párt gazdasági szakosztálya. Gyárfás Elemér, a szakosztály elnöke vezette az értékes tanácskozásokat és ott rész-

Gróf Bethlen György.

letesen megvitták azokat a teendőket, amik a magyar nép gazdasági érdekeit szolgálják.

A nagy gyűlés megnyújtása.

Vasárnap Gyergyószentmiklós ünnepi ruhát öltött. A Laurenzi-szállodában tartott nagygyűlésen nemcsak a hivatalos kiküldöttek, hanem több száz ember vett részt. Az elnöki asztalnál a Magyar Párt vezetői ültek. Sándor József szenátor, mint korábbi elnök 10 óra után nyitotta meg az ülést. Megnyitó beszédében hangoztatta, hogy a nagygyűlést az igazság és a szabadságszeretet vezesse. A kiküldöttek valóban olyan vagy számban jelentek meg, hogy igazi demokratikus alapon az egész kétmillió magyarság képviseltette magát a nagygyűlésen. Tehát a hozott határozatok valóban a magyarság egyöntetű határozatát képviselik.

Korelnök bejelenti, hogy Majláth

püspök, Ugron István, Balázs András, és báró Szentkereszty Béla nem jelenhettek meg az ülésen. Megemlékezik Ugron István és Grandpierre Emil lemondásáról és kéri, hogy a magyar nép érdekében kifejtett hivatásukat a párt jegyzőkönyvileg örökítse meg. Kegyelel emlékezik Nagy Károly püspök és Hajdu Frigyes haláláról. Azután javasolja, hogy Barabás Béla elnökletével jelölőbizottságot küldjenek ki és őfelségét, Ferdinánd királyt, a nagygyűlés hódoló táviratban üdvözölje. A nagygyűlés javaslatait elfogadja.

Vallomástétel a belső béke mellett.

Várady Aurél, ügyvezető elnök a Magyar Párt múlt évi működéséről akarja a jelentést felolvasni, de a nagygyűlés az idő rövidségére való tekintettel eláll a felolvasástól. Ekkor *Krenner Miklós*, az ellenzéki csoport vezére áll fel. Ideges izgalom fut végig a jelenlevőkön. *A maga és elbarátai nevében kijelenti, hogy nem akar harcot, mindkét kezében a béke olajága van.* Mi is egységes pártot akarunk, — mondotta. Az egységes erők bevonásával demokrácia a mi jelszavunk. Hangos közbeszólások zavarják meg a szónokot. Mi is demokráciák vagyunk, — hangzik minden felől. Sándor elnök megrázza a csengőt és nyugalomra inti a hallgatóságot. Krenner tovább beszél és hangsúlyozza, hogy csak a párt kebelén belül akarnak kritikát gyakorolni. Alulról felfelé kell a pártot megszervezni. Ők is dolgozni akarnak és a románság felé azt akarják megmutatni, hogy a Magyar Párt valóban egységes, mert Ők az elégedetlenkedőket, a közömbösöket mozgatják meg, de a *magyar egység* szolgálatában. A vita nem meghasonlás, a bírálat nem harc. Ők dolgozni akarnak és bizalmat szavaznak a párt vezetőségének. Örösi taps jutalmazza Krenner komoly értékes beszédét.

Willer képviselő válaszában üdvözli Krennert és örül, hogy az egység érdekében szólalt fel. Hibáztatja a sajtó egy részét, amely az ellenzéki megmozdulást, mint pártszakadást akarta feltüntetni. *Török* Ferenc csomafalvi esperes a csendes haladást és fejlődést akarja és bizik a magyar nép örök fejlődésében. A székely népet nem kell demokráciára oktanni, — mondotta, — mert az a világ legdemokratább népe. A maszlag-demokráciából nem kérünk, csak együtt dolgozhatunk és kü-

csűrben nem csépelhefünk. Bizalmat szavaz a pártvezetőségnek. Gyönyörű beszédét egyhangú lelkesedéssel fogadják. *Sándor* József megkötődve, könnyező szemekkel köszöni meg az egyöntetű bizalmat.

A gazdasági kérdés fontosabb, mint a politika.

Gyórfás Elemér röviden beszámol a szombati gazdasági értekezletről. Összegyűjtötték a különböző szakembereket, hogy tanácsot adjanak a pártvezetőségnek. Hangsúlyozta, hogy állandó érintkezést kell tartani a különböző foglalkozási ágakkal és az érdekes, demokratikus alapon minden foglalkozási ág sérelmeit parlamenti úton orvosolni kell. Különösen a magyar hiteléletet kell megerősíteni és a kormánynál oda kell hatni, hogy a magyar bankoknak is a Banca Nazionale olcsó kölcsönöket adjon. *Bornemissza* János báró hangoztatja, hogy a gazdasági kérdés fontosabb, mint a politika. Itt teremthetünk gazdasági kapcsolatokat a dolgozó néppel, — mondotta. Gyakorlati eredményeket kell elérni. *Dobay* Péter gazdát, *Mikó* László birtokos, *Elekes* Dénes, *Szigyártó* Gábor tanár, *Blöni* Zoltán szólottak hozzá a kérdéshez.

Időszerű kérdések.

Ekkor a jelölő bizottság visszajelent, hogy a jelöléseket megejtse. Szalatti *Veterány* Viktor a temesvári arista gimnázium, *Balog* Árpád zenátor a magyar egyetemi hallgatók, *Botár* Gáspár lelkész az iskolai beiratkozások, *Kotzó* Jenő a nyugdíjasok, *György* Dénes tanár a cserkész egyletek kiépítése ügyében szólottak fel.

Ekkor a bukareti magyarság képviseletében *Kányád* Béla lelkész üdvözli a nagygyűlést és nagy lelkesedés közben Isten áldását kéri a közös munkára. *Sebestyén* Antal pedig a bukovinai magyarság üdvözletét tolmácsolja. *Gombos* Benő, *Paál* Árpád, *Welsz* Sándor a magyar zsidókérdésről beszélnek.

Az új vezetőség.

Azután *Barabás* Béla óriási lelkesedés közben számol be a jelölésről. Előnként egyhangulag *gróf Bethlen Györgyöt* választották meg. Eredetileg tartó lelkesedés fogadja a

bejelentést. Alelnökké pedig *Inczedy* Joksman Ödönt és *gróf* *Telki* Árpádot jelölték. Az üresedésben levő 21 intézőbizottsági tagságra pedig *Árkossy* Jenőt, *Bárdos* Pétert, *Bokor* Mártont, *Gyallay* Domokost, *Kecskeméti* Istvánt, *dr. Krenner* Miklóst, *Zágoni* Istvánt stb. jelölték.

Sándor József elnök a választást egyhangunak jelenti ki és ugyanekkor kijelenti, hogy *Bordó* Pál dévai kereskedő egy Kolozsváron létesítendő magyar kulturház alapra 100 ezer lejt ajánlott fel. A kiküldött bizottság élén ekkor megjelent *gróf* *Bethlen* György, az új elnök. Óriási taps, lelkesedés közben üdvözli *Sándor* József, amelyre meghatott szavakkal beszélni kezd *Bethlen* elnök. Köszöni a legnagyobb kitüntetést, de tudja, hogy ez a legnagyobb kötelességet, a legterhebb munkát jelenli. Örömmel fogadja a vezéri állást és igéri, hogy minden percét a magyar nép érdekeinek szenteli. Hangsúlyozza az együttműködést és hiszi, hogy a magyarság még szép eredményeket fog elérni.

— Örizzük meg kulturjavainkat és a földjeinket, mert aki ma a földjét eltékozolja, az a magyarság ellen vét. Nem a vezetőség hibája — mondja tovább, hogy a kormány a paktumban tett ígéretét nem tartja be, de reméljük, hogy a jövőben a hatalom belátóbb lesz és nem kényszerít arra, hogy a paktumot felmondjuk. A magyarság támogatását kéri nagy munkájához. Azután köszönetet mond a jelenlévőknek és gyergyó vendégszerető népének. Délután nagy népgyűlés volt, ahol a szónokok elmondták az eredményeket és a magyar népet bátorították a további küzdelmekben.

A gyergyói nagygyűlés a magyar egység jegyében zajlott le és örökre emlékeztető ünnepe marad a magyarságnak.

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvnap-tárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul november folyamán csak azok az előfizetőink kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bezárólag egészen rendezték.

MAGYAR GONDOK.

Gazdák lejtőre jutása.

A nagyobb társadalmi, gazdasági és különösen a forradalmi átalakulásokat majdnem kivétel nélkül egy bizonyos izgatottság előzi meg a tömeglélektelenben. Megértő, megfelelő vezetés és irányítás mellett még ebben az állapotban a mozgalom a rendes mederbe terelhető.

Ha figyelemmel kísérjük az erdélyi magyar gazdaközönstéget: lehetetlen meg ezt az izgatottságot nem látnunk. Van is reá oka az kétségtelen! A nyugtalanságra való hajlandóságot az a bizonytalanság teremti meg, mely minden termelési ágban, de kiváltképp a hosszabb lejáratokra szoruló nagy és kis gazdaságokban a számítást, kalkulálást lehetetlenné teszi. De nagy mértékben növeli az izgatottságot az a körülmény is, hogy a gazdaközönstég megfelelő érvényesülésre ez idő szerint a közéletben sem jut, sem megszervezésére, sem életbevágó érdekeinek védelmére kellő védelemben és támogatásban nem részesül.

E jelenségeket figyelemre nem méltatni, vagy rossz szokás szerint félre magyarázni és leplezni igazán súlyos hiba lenne, mert minden arra mutat, hogy a meg-megújuló mozgalomnak ez idő szerint robbanó ereje és bomlasztó célja nincsen.

A gazdaközönstégnek joga van megkövetelni, hogy megszervezésével s az anyagi erejét felül nem haladó intézmények sürgős megalkotásával vezetői törődjenek. Hiszen a gazdaközönstég a pártnak 75—80 százalékát képezi. A gazdák szervezéséhez kitartó, lelkes munka kell, de ez a munka eredményekkel is biztat. Bizonyos pedig, hogy ez a munka egy oly kapcsolatot teremt a vezetőség s a gazdaközönstég között, melyet nem kell mind-untalan féltetni a gyöngye politikai szellőcskéktől s a tárgyilagos kritikától.

Hat évet vesztettünk már el. Az indítványok és határozati javaslatok gyártásában merült ki minden erőnk, míg szomszédaink fokozott, megfigyelt munkával dolgoztak — nemcsak, de sikereket is értek el! Mi meg lassan-lassan szorulunk le a versenyben. Visszamaradtunk, szegényedünk. Ha pedig gazdaságilag letörünk, a politika aligha fog megmenteni.

A megvalósítható intézményekre

kell tehát súlyt helyeznünk s haldéktalanul munkához fogunk.

Ismételjük: a nagyhangu, de meg nem valósítható határozati javaslatok, csak hangulat keltésre alkalmasak. Azt is csak röpké pillanatokra érik el. Eredményt csak a szervezkedés és az alkotó munka biztosíthat.

Első sorban szükséges tehát a gazdasági egyleteink ujjaszervezése. Nagy része ezeknek ma már nem dolgozik, vagy nem is tud dolgozni. Ezeket munkára bírni, anyagi erejüket bekapcsolni a párt szervezetébe, közös érdekeltségi köröket teremteni a párt gazdasági szakosztályának feladata.

Megvalósítható most már a *gazdaközönség gazdasági szakokta-*

tása. Két-három hetes tanfolyamon kosárfonásra, oltásra, korai gyümölcsstermelésre oktatható ki egy falu népe. Medgyes város és vidékén a bolgár kertészek kiszorultak a piacról, mert a szász gazdasági egylet vándortanítója kioktatta a termelésre az asszonyokat.

A gyümölcs értékesítés szervezése nagy összegeket juttathat a kis-termelőnek és nagyobb tőke befektetésre nem szorul.

És számtalan ilyen ága van a gazdasági életnek, melyben az irányítás, a céltudatos lelkiismeretes vezetés felér az anyagi támogatással. Erre kell súlyt helyeznünk addig is, míg szervezettek és erősek leszünk.

Br. Bornemissza János.

Püspökjárás a Görgényi Református Egyházmegyében.

Dr. Makkai Sándor református püspök látogatása felejthetetlen napokat és emlékeket hagyott a görgényi ref. egyházmegye híveinek lelkében. Magyaró, Holtmaros, Marosvécs, Marosfelfalu, Magyarrégen és Szászrégen községek református hível részestültek abban a szerencsében, hogy hallhatták püspök urunk bizonyoságtévő ígehirdetését. Magyarón a községben és az erdőn lakó hívek számára épített imaházban harangokat szentelt, Marosfelfaluban és Magyarrégenben iskolát szentelt, a többi községeken pedig átmenve találkozott híveivel és az iskolás gyerekekkel. Mindenik községben a Püspök úr tiszteletére díszbe és virágba öltöztek nemcsak az utcák, hanem az emberek és különösen a lelkek. A vidék minden iskolája, valláskülömbőség nélkül sietett megragadni a drága alkalmat, hogy kapjon azokból a lelki ajándékokból, melyekkel Isten megáldotta a mi fiatal lelkipásztorunkat. Magyarón 26-án este az iskolában műsoros estélyt rendeztek Püspök urunk tiszteletére a helybeli intelligens és földmives férfi és nő műkedvelők; Magyarrégenben pedig és Szászrégenben 27-én és 28-án délután a püspökné Ómél-tósága, a maga védnöksége alatt alakult és szép reményekre jogosító nőegyletek hölgytagjaival foglalkozott, velük tartott megbeszéléseket, biblia magyarázatot. Szept. 28-án

este pedig a magyarrégeni egyház tartotta meg Szászrégenben gazdag műsorral estélyét, melynek egyik kimagasló pontja volt a Vásárhelyi János püspök helyettes szabad előadása a gyermekeinkben való reményiségekről. 28-án délután Szászrégenben, a görgényi egyházmegye tanács-termében, az egyházmegye papjai és tanítói tartottak megbeszélést a püspök jelenlétében: a papoknak és tanítóknak a felelősségéről a hívek hitbeli dolgaival szemben.

Ezek az áldott hatású látogatásokon sok fényes külsőség volt, de a külsőségek messze elmaradtak azok mellett az emlékezetben és lelkében bevésített hatások mellett, melyeket kiváltott a személyes és közvetlen találkozás lelki életünk vezetőivel és irányítóival. (T.)

KÜLFÖLD

A világpolitika új képe. A német-francia közeledés többször közölt hírei, amint látszik, valóban olyan nagy jelentőségűek, ahogyan azt sejtettük. Valószínű most már, hogy ez a közeledés nem csupán gazdasági, hanem politikai célokat is kíván elérni: a szárazföldi Európa államainak egy nagy egységbe való foglalását, hogy csak a nagy államokat említsük, Franciaország, Németország és Oroszország összekapcsolását. Erre mutat az is, hogy a német francia megbeszélések megindulása után Chamberlain angol külügyminiszter azonnal érintkezést keresett Mussolini olasz miniszterelnökkel s vele a livornoi kikötőben, egy kiránduló hajón hosszas bizalmas tanácskozást folytatott. A tanácskozások tartalmáról hivatalos közlést nem adtak s lopva nem szivárgott ki semmi hír róluk. Azért mégis lehet következtetni a megbeszélések anyagára, még pedig majdnem teljes bizonyossággal. Az angol külpolitikának évszázados eljárása az, hogy az európai szárazföldön egyetlen államot vagy államsoportosulást sem enged olyan tulnyómó hatalomra, hogy az képes legyen egész Európát leigázni. Mihelyt csak távoli kilátás is van ilyen alakulásra, Anglia mindjárt közbelép és ellensúlyozza azt. Még pedig rendszeres eredménnyel, amint Napoleon és II. Vilmos bukása bizonyítják. Most is előre készíti az ellensúlyt egy angol-olasz szövetségben, melyhez természetesen más államok is csatlakozhatnak. Így Averescu miniszterelnök román utját ezzel a céllal hozzák összefüggésbe s hír szerint ugyanezért várják a belgák és később a magyar miniszterelnök látogatását is az olasz fővárosba. Tehát minden békeközlés Locarno ellenére — állandó az izgatottság a világ hatalmai között és állandó a készülődés egy bizonytalan jövő ellen.

Nagy barátkozások a bécsi tanácskozáson. A páneurópai kongresszus végét ért, lelkes ünnepek közepelte. Határozatai nagy jelentőségűek s alkalmasak az európai államok közötti megértés előkészítésére. Ezt a célt szolgálja az a határozat, amely az európai államok gazdasági egységének megteremtését szükségesnek mondta ki s bizalmat küldött ki a megvalósítás módjainak valamint annak megajánlására, hogy mik az akadályai

nek az egységnek s hogyan lehet azokat elhárítani. Határozatban mondta ki a gyűlés azt is, hogy a nemzet kisebbségek kulturális fejlődésének intézményes biztosítását szükségesnek tartja. A gyűlés külsőségei közül különösen nagy jelentőséget tulajdonítanak a francia és német kioldóitok feltűnő barátkozásának. Így hát egy újabb társaság sorakozott a béke biztosítására törekvő hivatalos és nem hivatalos szervezetek mellé. De, sajnos, sok idő fog eltelni addig, amíg mind e nemes munkának lézzel fogható eredménye lesz.

Vastermelők egyesülése. A francia, német, belga és luxemburgi szövetkezetek kartellbe léptek, ami azt jelenti, hogy a termelést és elosztást egységesen fogják intézni valamennyien. Várják Anglia s Magyarország csatlakozását is, mely esetben olyan hatalmas gazdasági szervezet létesül, mely egész Európára képes lesz megszabni a vas- és acélárakat s ezzel megnehezíteni esetleg lehetetlenné is tenni az amerikai vas- és acélipar versenyét. Amerikában éppen azért a hírek szerint nyugtalanul nézik a kartell alakulását.

A francia népesség szaporítása. Francia államférfiakat nagyon nyugtalanítja a népesség számának már 100 év óta tartó folytonos csökkenése. Minden módot megkíséreltek már e csökkenés ellensúlyozására. Adókedvezményben sőt jutalomban részesítették a sok gyermekes családokat, azonban mind hiába. Most azt remélik, hogy talán nagyobb anyu bevándorlással fellehet frisseníteni a fáradt francia vért s ezért könnyíteni fogják a Franciaországban való letelepedést és a francia állampolgárság megszerzését. Talán így jutnak is valamilyen eredményre.

Kibékültek a franciák és olaszok. Elmúlt ez a keserűen indult összekapás is. És most a francia kormány elhatározta, hogy ki fogja taszítani az országból az alkalmatlan olaszokat. Természetesen elsősorban az olasz faszistákat és antifaszistákat, hogy így tegye lehetetlenné az olaszországi merényletek megismétlését.

Görögország újra királyság? Olaszországból érkező híradás szerint György király közelebről visszavonul Görögországba és kezébe veszi a hatalmat. A hír hihetetlennek látszik, de Görögországban semmi sem lehetetlen.

Letették a szegedi egyetem alapkövét. A volt kolozsvári Ferenc József tudományos-egyetem még 1919-ben Szegedre ment át. Ott helyezkedett ideiglenesen, ahogy tudott. A nemzetgyűlés elhatározta, hogy az egyetemnek megfelelő ott-hont fog építeni s már hozzá is kezdtek az építkezéshez, melynek költségeiből Szeged városa is kiveszi a részét. Az új egyetem alapkövének letétele október 5-én volt, nagy ünnepségek között.

A tanító példája.

Tény az, hogy a tanítói hivatás a *legfontosabb*, a legelső hivatás, mert — amint a közmondás mondja: „amilyen a tanító olyan a falu“, amit én úgy fejeznék ki: minden nemzetnek az ő tanítója *egyéniségének* bélyegét viseli magán! Nagy szó ez, ha elgondoljuk, pedig így van. Az a *fogékony* gyermeki lélek mint egy spongyia, bele kerül, — mint első elemista — egy egész új világba. Minden új, — amit lát, — amit hall, — amit tapasztal. A tanítónak egy-egy *véletlenül*, akaratlanul elejtett szava, cselekedete, magaviselete, már bele esett az ő termékeny földjébe, s *észrevétlenül* nő erősödik, fejlődik. Egyszer csak arra ébred a tanító, hogy az ő rossz, és jó szokása, szava, természete stb. *megváltoztathatatlanul* le van másolva.

Ezért van az, hogy egy talpig becsületes, isteníelő tanító, — ha talán soha nem is intené *szóval* a gyermekeket istenílélemre, becsületesre, csak éppen az előírt tananyagot tanítania is meg — az ő pusztálegyéniségével, példájával bele nevelné *azt* a fogékony gyermeki lélekbe. Oh, de kár, hogy ez nem jut eszébe minden tanítónak!

Ezért — szerintem — *a tanítóképzőknek volna a legfontosabb feladata*, hogy a leendő tanítókból a *felelősségérzetet* kiélesítse; felelősséget az *Isten*, a *nemzet* *illetőleg*, a *történelem* előtt; akkor a tanító lelkiismerete volna a mindenkor jelenlevő tanfelügyelő s oly sullyal nyomakodna rá a lelkére, mely irányítólag hatna még az ő szigoruan vett *egyéni életére* is!

Képezdél tanárok! mindennapos-untalan ezt kell a növendékek lelkébe véteni: felelősség Isten és emberek, az egyház és nemzet előtt.
Nagy Pál.

H I R E K

Téli program.

Rövidesen befejeződik az a munka, amellyel a testnek táplálékát szerezte meg a föld fáradhatatlan dolgozó népe. Ott, ahol a népnek jó vezetői vannak s ahol maga a nép is vágyik az előhaladásra, új munka fog kezdődni, a lélek táplálékának megszerzése. A téli hónapok testi pihenést és lelki fölfrissülést kell, hogy nyujtsanak népünknek: csak úgy tud megküzdni azokkal a megpróbáltatásokkal, amelyek minduntalan rája szakadnak. A *Magyar Nép* (mint minden évben) az idén segítségére kíván lenni azoknak, akik tanulni illetőleg tanítani akarnak. Könyvkiadványaink néhány számát a népművelődés téli programjának a szolgálatára szerkesztettük meg. Dr. Balogh Ernőnek: *A föld köpenyége* című művének megjelenéséről már hirt adtunk. Aki a természet tudományok legszebb kérdéseivel, a levegő tüneményeivel meg akar ismerkedni, okvetlenül olvassa el ezt a pompás könyvecskét. Most hagyta el a sajtót a kitűnő magyar költőnek és elbeszélőnek: Lampérth Géának novellás kötete. A kötet címe: *Egy hold föld* s tartalma hat gyönyörű elbeszélés, anépélet köréből. Egyesek is nagy élvezetet fognak találni ezeknek az elbeszéléseknek az olvasásában, de arra is szántuk Lampérth kötetét, hogy téli összejöveteleken rendre felolvassák egyes darabjait. Mind *A föld köpenyége*, mind az *Egy hold föld* c. kötetnek az ára helyben 18 lej, utánvétes, vagy ajánlott küldéssel (a mostani tarifa szerint) 28 lej. Bejelentjük továbbá, hogy a műkedvelői előadások szolgálatára hirdetett pályázatunk is jól sikerült, nem-sokára több műsor, illetőleg darab megjelenését fogjuk hírül adni. Addig is ajánljuk a Kántor-féle *Műkedvelők színműtára* megrendelését, amely kiadványunk sok

pompás kis darabot tartalmaz. Az utóbbi kötet ára helyben 30 lej, postán küldve 38 lej.

Népházat avatnak Szentgericén. A szentgerice unitárius egyházközség okt. 17-én, vasárnap tartja meg nagy fia, Kolozsvár híres történetírója, Jakab Elek emlékére épített kulturházának felszentelési ünnepségét. Ez alkalomból a vezetőség hangversenyt, gazdanapot termény- és háziipari kiállítással, valamint szüreti bált is rendez. Vasárnap délelőtt a templomban Halmágyi János esperes, Kiss Elek dr. teol. dékán ünnep beszédet mond, míg az E. K. Tanács üdvözlését Gál Kelemen dr. tolmácsolja, majd Jakab Elek sírjára tesz koszorút Gál Elek ny. lelkész. Délután a Kulturház nagytermében a magasnívó hangverseny műsorán Gál dr., a Bocskai-Kör dalárdája, Orbán Balázs földm. szöv. igazgató, a Dávid Ferenc női- és férfikar, a Ref. Dalkar, a Ferenczy Zsigmond dr., Haják Károly, Bükkösi M. és Cseh Berta szerepelnek. A szépemlékű kulturünnepség iránt az egész vidéken nagy érdeklődés nyilatkozik meg.

Új rendelet az erdővagatásról. A földművelési kormány körrendeletet adott ki, amely jogot ad az erdőtulajdonosoknak, hogy meghagyott erdőbirtokaikat a benyújtott üzempelvek szerint kitermeljék. A rendelet értelmében iskolák, templomok és hasonló intézmények is megkezdhetik erdők kihasználását.

Alaptalan vádak magyar politikuskok ellen. A nyár folyamán Mária királyné látogatást tett Székelyudvarhelyen. A látogatás után egyes román lapok azt a vádat kovácsolták Sebessy János képviselő és Szakáts Péter szenátor ellen, hogy tüntetően távolmaradtak a királyné fogadtására rendezett ünnepségekről. A vádak teljesen alaptalanok voltak, a magyar politikuskok nem tüntetésből maradtak távol, hanem a rendezők hibás intézkedései miatt. Ezt közlebről Buksán miniszter is megállapította s Sebessy és Szakáts személyéről elhárította a felségértés vádját, amellyel őket illették. Spatar prefektust, akinek hibájából történtek a félreértések, a miniszter fölmentette állásából.

Megfulladtak az alagutban. Vasuti szerencsétlenségek manapság sűrűn fordulnak elő, de olyan eset, mint amilyen Svájcban történt, nagyon ritkán adja elé magát. A rickeni alagutban egy tehervonat

összetorlódo füst megölte. Hat vasutas halt meg ilyenképpen a füst fojtó gázaiól. De meghaltak annak a segélyvonatnak az utasai is, akik bemerészkedtek az alagutba, hogy a tehervonatot onnan kivontassák. Összesen kilenc áldozata van a szerencsétlenségnek, amilyen ritkán történik a mai fejlett vasuti berendezések korában.

Nagy mértékben emelik a postai díjakat. Bukaresti hír szerint a megakadt, mert a személyzetet, az postavezérigazgatóság most dolgozik a postai díjszabás felemelésének tervezetén. Az új postai díjszabás, amely a közönséges levelezőlap díját 2 lejben, a levél díját 6 lejben, ajánlott levél díját 15 lejben állapítja meg, január 1-én lép életbe. Az új díjszabás hasonló arányban emeli a többi illetékeket is.

Rablófészek az erdőben. Lugos és Dobra közt nagy rengeteg terület, amelynek csupán széleit érintik az országutak. Már a háború idején az a hír járta, hogy a bükkös rengetegben egy ismeretlen kis falu húzódik meg, amelynek lakói rablásból élnek. Akkoriban a magyar csendőrség föl is kutatta a rejtett falut. Jött azonban a forradalom és a titokzatos faluról újra megfeledkeztek az emberek. Most egy rablóbanda üldözése közben ismét megtalálták a falut. A rengetegnek szinte kallós közepén egy 15—20 faházikóból álló falucska akadtak, amelynek a legpontosabb katonai térképen sem volt semmi nyoma, valamint sem a közigazgatási, sem az az egyházi, sem az iskolai hatóságok nem tudtak róla. A csendőrök megjelenésére a falu férfi lakói szétszaladtak.

A beteg miniszter. Petrovici úr román közökt. miniszter az Avarescu kormány egyik főszlopa. A Magyar Párttal való egyezményt őt kötelezte volna elsősorban, hiszen a magyarság az iskolaügyek terén szenvedett a legtöbbet. Az iskolai sérelmek orvoslásának pedig a nyáron kellett volna megtörténnie, de mit tesz Isten — az orvos: Petrovici miniszter úr beteg lett és elutazott Karlsbadba, egy cseh fürdőbe. A magyar egyházak és a párt megbízottai egész nyáron át koptatták a közoktatásügyi miniszterium lépcsőit, hogy a megegyezés alkalmával ígért enyhítéseket keresztülvitessék, de nem volt kivel beszélni. Azok ugyanis, akik a minisztert helyettesítették, nem tudtak a miniszter ígéreteiről és amit tudtak azt is másként tudták, úgy t. i. ahogy a magyarságra nézve nemcsak ked-

vezőtlen volt, hanem a meglevő állapotnál is rosszabb volt. Így lett el a nyár, az iskolai sérelmek orvosolatlanul maradtak, mialatt Petrovici miniszter úr a külföldi fürdőn gyógyította magát. Most aztán a miniszter úr gyógyultan hazatért. Vajjon mit fog szólni azoknak, akik ígéreteit elferdítették, vagy teljesen megtagadták? No, nagy bajuk bizonyosan nem lesz az illetőknek, sőt... De nem mondunk többet az egész fürdőzés ügyéről, köveljük az örményt, aki hasonló esetben így szokott szólni: Nem mondom, csak gondolom!...

Tanítók figyelmébe. Az iskolák vezetőinek figyelmét újlag felhívjuk a „Minerva” kiadásában megjelent *Bencze—Dávid—Bácsy szerkesztésében megjelent Egységes tankönyvek*. Az idén e kitűnően megszerkesztett könyvekből a II. és III. IV. osztályos könyvek jelentek meg, melyeket a szakemberek a legnagyobb elismeréssel fogadják.

Itt említjük meg, hogy az új tantervnek megfelelő számtankönyvek közül is megjelent a *Torday Lajos: Számtan könyve*. A II. IV. osztályos könyvek új kiadása már elhagyta a sajtót. A III. osztályos könyv most van engedélyezés alatt. Az új számtan könyvek gondos összeállításban tartalmazzák az előírt anyagot és minthogy a számtan tanítása nehéz feladatok elé állítja a magyar iskolákat, hisszük, hogy az új számtankönyvek jó szolgálatokat fognak tenni a magyar oktatás ügyének. A fenti könyvek megrendelhetők a Minerva könyvkiadó Rt.-nál, Kolozsvár.

Hír a határszélről. A Bánát egyik legnevezetesebb ipari és kereskedelmi központján, Nagyszentmiklóson (Felső-Torontálmegye) szintén megalakult a Magyar Párt tagozata. Az alakuló gyűlésen lelkes hitvallások hangzóttak el a magyar egység törhetetlen voltáról, egyuttal keserű kifakadások történtek a kormány ellen, amely a vállalt kötelezettségek teljesítését halogatja. A nagyszentmiklósi tagozat élére a különféle társadalmi osztályok és foglalkozási ágak legkiválóbb emberei kerültek.

Hétszáz lej helyett ezer lej követelnek. Az őrleki (Femes-megye) magyar gazdák közül kilencvenen 1924-ben bérbetettek az államtól 257 hold földet, holdanként 1 métermázsa buza ellenében, később ezeket a földeket kisajátították román telepesek részére. Az ujpécsi adóhivatal a tavalyi béreket nem hajtotta be a magyar gazdákon, mignem most meglepetésszerűen azt követeli tőlük.

hogya holdanként 1000 lelt fizessenek a hátralékos bér fejében, holott jelenleg Óteleken egy métermázsza buza csak 700 lej. E jogtalan követelés folytán az óteleki magyar földművesek 77.100 leivel több bérösszeget kellene hogy fizessenek, mint amennyi

az államnak jogosan járó buza értéke. Az érdekelt gazdák Tornay Gyula dr. szenátorhoz fordulnak, hogy akadályozza meg az ujpécsi adóhivatal fenyegetését, amely karhatalommal akarja behajtani teljesen jogtalanul a holdankénti 1000 leiket.

Nemzeti sérelmeinket is alig hallgatják meg, nemhogy az ország általános irányításában szóhoz engedjenek.

Vigasztalást várnak tőlünk testvéreink s fáj szívünk, hogy újabb meg újabb nehézségek közeledését kell bírni adnunk. Mi lesz akkor, ha a földadó nagyfokú emelése is bekövetkezik, ha a legpontosabb fogyasztási cikkeknek, sónak, petroleumnak, dohányynak árát újra nagy mértékben emelni fogják? Ha a vasút után a postai árak is akadályozni és drágítani fogják az üzleti forgalmat.

Nehéz időket élünk, de minden jel szerint, még nehezebb idők eljövételét várhatjuk. Nagy lelki erőre lesz szükségünk, hogy a bajokkal meg tudjunk küzdeni. Mit tehetnénk egyebet? — ennek a lelki erőnek a gyarapításához akarunk hozzájárulni az általános helyzet ismertetésével, gondos és megfontolt fölvilágosításokkal, a magyar kitartás és magyar összetartás hirdetésével. Kinek nem volna ma szüksége a táplálékra és újra meg újra való megerősödéésre?

„Minerva”: erdélyi magyarok jelszava!

E nevet véssé emlékezetébe minden komoly magyar ember, mert az erdélyi kisebbségi egyházak közgazdasági intézményei e nevet viselik tehát mind önmagunkkal, mind fajunkkal szembeni kötelességünk, hogy azokat anyagi áldozatok árán is támogassuk.

Annál inkább támogatnunk kell ez intézeteinket akkor, ha a támogatás nekünk anyagi megterheltetés helyett megtakarítást jelent.

Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Kolozsvár székhellyel Erdély egyetlen nyomdai, könyvkötészeti vállalata, melyet kisebbségi életünk hivatalos vezetősége magáénak nevezhet. Ennek hivatását magyar testvéreink megértették és e vállalatunk ma már saját palotájában sok milliót érő gépeivel dolgozik a mi javunkra.

Ugyan e céllal ültek össze vezető embereink: Dr. Makkai Sándor ref. püspök, Mester Mihály és Dr. Illés Gyula a ref. egyház, Dr. Balázs András prelátnak kanonok, id. Báró Jósika Gábor a státus elnöke, Dr. Inczédi-Jóksman Ödön és Dr. Nagy László a róm. kath. egyház, Kovács Kálmán unit. püspöki titkár és Dr. Mikó Lőrinc pedig az unitárius egyház részéről és megalakították a *Minerva Biztosító* Részvénytársaságot, hogy legyen hova bizalommal fordulnunk biztosítási ügyeinkben és az erdélyi magyarság által évente fizetett 100—200 millió leit tevő biztosítási díjat egy — a mi tulajdonunkat képező — intézetenél összpontosítsuk s azt gyümölcsöztetve, egyházainknak minél nagyobb hasznot juttassunk.

Természetes, hogy a tőlünk távol álló idegen intézetek minden lehető elkövettek, hogy egyházaink e gazdasági megmozdulását eredménytelenné tegyék s ezért különféle hírlapi támadásokat is indítottak nevezett új alapításunk ellen. Ezek ellensúlyozására kötelességünk véreinket felvilágosítani, hogy a *Minerva Biztosító* Részv.-társaság 10 millió lei teljesen befizetett alaptőkével rendelkező intézet, amely mögött egységesen áll a három magyar egyház. Magyarságunk vezető egyénei, tel-

jesen önzetlenül, semmi fáradságot sem kímélve járják a kálváriát, hogy magyar véreink földbirtokait s egyéb javait minél nagyobb mértékben magóvják a kárvallástól.

A *Minerva Biztosító* r. t. legújabbban a németországi Münchener Rückversicherungsgesellschaft München és a franciaországi Compagnie Européenne de reassurances Paris és a Nemzeti Balesetbiztosító r. t. Budapest, biztosító és viszontbiztosító intézetekkel igen kedvező szerződéseket kötött s miután ezen intézetek egész Európában a legjobb hírnévnek örvendenek, a *Minerva Biztosító* a legteljesebb bizalmukra érdemes.

Becsületbeli kötelességünk tehát a magyar pénzt fennni magyar vállalatainknak juttatnunk, hogy az elérhető üzleti haszon nekünk maradjon meg, mert bizony-bizony sok kell ahhoz, hogy erőnket tömöríteni tudjunk és jogos követeléseinknek érvényt szerezhessünk.

Biztosító vállalatunk támogatása annál inkább kötelesség, mert az nemhogy terhet róna az egyesekre, de mindenkinek anyagi hasznot jelent, mert a biztosítások átadásával járó minden költséget megtérít és olcsóbban fogadja el biztosításainkat, mint a többi intézetek.

Panaszos levelek.

Mostanában sok panaszos levelet kaptunk falusi gazdáktól. Nagyon megnehezedett a gazdaember élete, nem elég, hogy ereje fogytáig verejtékezik, éjnapot dolgozik: ráadásul örökös gondok és keserőségek gyötrik termelésének, állatainak értékeltségének, vagyonának fokozatos romlása miatt.

Kétszeres gonddal és fájdalommal olvassuk ezeket a leveleket. Egyfelől őszinte részvételt vagyunk testvéreink nehéz vergődése iránt, másfelől harag és bü emészt, hogy az ország gazdasági helyzetének szüntelen romlásán nem tudunk segíteni. Mert mire tud menni magyar jóakarát, magyar tanács, magyar panasz és tiltakozás ebben az országban?

MEZŐGAZDASÁG.

Kalotaszeg gazdasági helyzete. Kalotaszegen az idei termés, átlagosan tekintve, elég jó. Nevezetesen az őszebuza helyenként kalangyaszamba (2 kereszt) megad 4 vékát, vékáját 30 literbe számítva. Azonban helyenként három vagy három és fél vékánál nem ad többet. A tavasz-buza havasos vidékeken terem, az idén megragyázott az esős idő miatt és így kalangyája 2 vékánál többet nem adott. Némely határon itt is van kivétel. A rozs megadott kalangyánként 4 vékát, a zab helyenként 5 vékát is. A kukorica még most érik javában, de nagy termés nem mutatkozik. A burgonya is csak helyenként van még kiszedve, de ebből ítélve — mindenféle gyenge termés ígérkezik az esős idő miatt. A vete-mény félek szerették az időjárás és elég jó termést adnak. A gyümölcsfélékből szilva általában nem volt, csak helyenként kevés. Alma helyenként sok van, máshelyt kevesebb, de mégis van. Körte szintén volt. A legjobb termés a takarmányban volt, mert az esős idő nagyon kedvezett neki. A széna, bár helyenként eső verte, de a későbbi kaszálások szépek. Ép ilyen szép zöld színű a sarju is. A lóhere és lucerna is bőven termett. Szóval lakarmányban nem szűkölködik Kalotaszeg.

Szarvasmarha, juh, disznó tenyésztésében elég szaporodás észlelhető, s mivel takarmány bőven van, a gazda csak a felesleges állatait adja el. Az árak itten a következők: A buza vékánként 200, 220 lei, a rozs vékánként 150 lei, a tengeri is 150 lei, még a zab 60—70 Lei vékánként. A gyümölcsnek, különösen az almának, még nem indult meg az ára a nagy szállítási költség és vám miatt. A takarmány feléknek az ára a jó termés miatt le szállt, mert még a múlt évben 1000, 1200 lei volt egy szekér széna, most 600 leiért is kapható. Az állatok ára keveset változott.

Vincze Ferenc.

A kivitel visszaesése. Egy hivatalos megállapítás elszomorító képet nyújt arról, hogy Románia állatkivitele mennyire visszaesett az utóbbi időben. A kimutatás szerint szeptemberben félannyi állatot sem vittek ki külföldre, mint májusban.

A nagybirtokosok is tömörülni akarnak. Mai számunkban írunk arról az elégedetlenségről, amely a kisgazdákat napról-napra jobban elkeseríti a kormány gazdasági politikája ellen. Ezt a jelentést mindjárt teljesebbé tehetjük annak aközlésével, hogy a nagyobb birtokosok, még fokozottabb mértékben érzik a bajokat. Biharmegye földbirtokosai a görögkatolikus püspök vezetése alatt Nagyváradon gyűlést tartottak és hevesen kikelték a kormány mostoha bánásmódja ellen, amelyben különösen az erdélyi gazdákat részesíti. Elhatározták, hogy érdekeik védelmére gazdasági szövetséget alakítanak.

P I A C

Gabona.

A világ legnagyobb gabonapiacain nem javul a gabona ára. Amerikában, Oroszországban nagy termés volt, de szükség a többi országokban sem mutatkozik. Minden gabona-termelő ország lázasan törekszik arra, hogy fölöslegét elhelyezze. A belföldi malmok egyáltalán nem sietnek, hogy szükségleteiket bevásárolják.

Marosvásárhelyen. Buza 110—115 lei, tengeri 78—85 lei, árpa 60—65, zab 30—40, burgonya 28, paszuly 60—70 lei vékánként. Tehéntej 6—7 lei literenként. Teavaj 110 lei kgr. ként. Sajt 50—60, méz 60—65 kgr. ként. Választott malac 400—600 lei. Hizott sertés élősulyban 30—34 lei kgr. ként. Szekér széna 400—600 lei.

Brassó. Buza 100 kgr. 800—840, rozs 500—540, árpa sör 560—580,

árpa takarmány 450—500, zab 480—500, tengeri, szemes 540—550, lencse, nagyszemű 2000—2300, bab fehér 560—600, burgonya 130—140. Takarmányárak nagyban, per 100 kgr. Széna, préselt 110—130, széna laza 90—110, szalma laza 50—60, korpa 350—370.

Állatpiac.

(Brassó) Marhahús levesnek 36—38 lei, pecsenye 52 lei, sertéshús combja 56 lei, sertés karaj 64 lei, zsírszalonna 62—64 lei, zsír 84 lei, tojás drb. 3—3.20 lei, csirke párja 80—150 lei. — Élő állat árak kilóra: exportökök élősúly 24—25 lei, sertés élősúly 36—38 lei, igás ökök drb. 8000—14000, ló darabja 4000—12000 ló luxus drb. 14000—20000.

IPARI ROVAT.

Az Ipartestületek Szövetségének nagyváradai közgyűlése.

A kolozsvári Ipartestület nem vett részt.

Szeptember hó 26-án tartotta meg az Ipartestületek Szövetsége évi közgyűlését, a nagyváradai iparistület helyiségében. A közgyűlésen huszonnyolc ipartestület képviselőjében száztöven kiküldött tag tanácskozott. Mivel a szövetségi elnök állásáról lemondott, a megüresedett elnöki szék betöltéséről kellett a közgyűlésnek gondoskodnia. Reulart ügyvezető elnök indítványára egyhangulag Zima Tibor dr.-t választották meg.

A közgyűlés egyik legfontosabb része az volt, amikor Hollinger Péter a bánáti sváb iparos szövetség elnöke bejelentette, hogy az Ipartestületek Szövetségébe a svábok is belépnek.

Az évi tagsági díjakat 20 lejről 30 lejre emelték fel. Részletes vita folyt az adókérdés ügyében, amelyről Dr. Feld Albert nagyváradai ipartestületi ügyvéd tartott előadást. Szabó Béni brassói ipartestületi elnök a Betegségélyző Pénztár ügyében terjesztett elő határozati javaslatot: Dr. Gábos Jenő (Arad) pedig az ipari hitel megszervezésének jelentőségéről tartott előadást. Fontosabb pont volt még Szabó Károly-nak (Nagyvárad) az új ipariörvényről tartott ismertetése.

A kolozsvári ipartestületet, többszöri tárgyalások és kísérletezések után sem tudták megnyerni s így a

kélezer tagot számláló egyik legnagyobb és legnépesebb ipartestületét kilépettnek tekintette a közgyűlés.

A minden tekintetben jól sikerült közgyűlés eredményes munkáját Dévald László ipartestületi főtitkár készítette elő.

Minden esetre az a fontos, hogy az itt felcsendült és elhangzott szavak és eszmék termékeny talajra találjanak és hogy mindezt az ország iparossága megértse és annak szellemében éljen.

A borbély és fodrászok országos kongresszusa. A múlt hó 26 és 27-ikén tartotta meg a borbély és fodrász szövetség orsz. nagygyűlését, amely azonban a borbély szakma keretén belül dúló személyi harcból kifolyólag, oda jutott, hogy a Nagyváradra összegyűlt szövetségi tagokat kommunizmussal és irredenta vádakkal illették, úgy, hogy a hatóság betiltotta a gyűlést. De az alaptalan vádak hamar tisztázódtak és így a kongresszust fél napi késedelemmel megújíthatta König Károly. A kongresszus bizalmatlanságot szavazott Pupa Károlynak és az ügyek végleges elintézéséig a kongresszust felfüggesztették. Másnap Fodor Antal kolozsvári fodrász mester elnöke alatt tárgyalták a szakma sérelmeit. — A vasárnapi munkaszünet kérdését levették a napirendről. A megdrágított denaturált szesz olcsobbá tételét a hatósági kiküldött és megígérte. A segédek ama kérését, hogy a vendégek beretválása alatt ne olvassanak újságot, a mesterek elfogadták. Ezen kívül a házoló borbélyok szigorú rendszabályozását és a kontárok elleni harcot tárgyalta a kongresszus.

Valuta jegyzékek.

Kolozsvár, 1926. okt. 9-én.

1 dollár	— —	= 187—188 Lei
1 font sterling		= 914—918 ,
1 svájci frank		= 36.20—36.40 ,
1 francia frank		= 5.40—5.50 ,
1 arany márka		= 45.40—45.55 ,
1 lira	— —	= 7.60—7.70 ,
1 cseh korona		= 5.55—5.65 ,
1 dinár	— —	= 3.30—3.35 ,
1 osztr. shilling		= 26.40—26.65 ,
382—387 magyar kor.		= 1 ,

MULATTATÓ

Az élet útján.

Tévelyegve jobbra, balra,
Néztem fényes csillagokra...
S estem sárba, mély gödörbe,
Lelkem félig összetörve;
Szárnyaiból egy-egy tollat
Itt is, ott is — szerzte hullat...
Már alig van tolla néki,
S az idő mindegyre tépi.

Könyveket lapozva, bujva,
Kis gyerekké lettem újra,
Jól kiszabva ment a lecke,
S én tanultam görnyedezve;
Már azt hittem, tudományom
Átsegít sok akadályon,
S feljutok a hegytetőre:
S mitse tudva, lettem dőre.

Kerestem az igazságot,
S a sötétség arcul vágott,
Mit művelsz te balga ésszel?
Oly magasba úgy sem érsz el,
Hol az Isten önmagából
Elvakító fényt sugárol...
Éji lepke — nézd, a kába
Fényt keresve hull a lángba!

Pérez után is lótvá, futva,
Út veríték homlokomra,
Az aranyak sárga fénye
Elvakítva vitt le mélyre. —
Tolvajok, csalók lesének,
Vége lett aranyak, pénznek...
S ha maradt is, szárnyra kelve
Elrepült az más helyekre.

Szerelemnek szép virága
Kelyhét enfelem is tárta,
Szivem kábult illatától,
Ragyogó fény messze távol
Csalogatva vonta lelkem —
S már azt hittem, üdvre lettem...
Ez se volt más, csupa vakhít,
Illat elszáll, fény kialszik.

DÖMÉNY JÓZSEF.

A névnapi csempészdohány.

Mindjárt 1849. után az első években történt.

Az osztrák uralom berendezkedett. Erdélyt új módra, járásokra, becirkre osztották be s a járások élére idegen tisztviselők kerültek. Magyar hivatalnok, alig akadt bérmondónak s az osztrák kormány arról is gondoskodott, hogy a hol román vagy szász közigazgatási hivatalfőnökök nevezett ki, ott legalább a hasonló rangu más hivatal feje cseh, morva, lengyel vagy osztrák-német legyen. Így akarta a kölcsönös egymás körmére való nézéssel alkalmazottait politikailag és erkölcsileg kölcsönösen ellenőriztetni s bő helyet engedett az áskálódások és árulkodások vakondokutjainak. Ezt az utat azonban akkor is csak alacsony lelkű emberek követték s a jobbérzésű lelkek rendre összesimultak. Eleinte azonban főleg az Ausztriából jött ismeretlen hivatalnokok iránt mindenütt általános volt a bizalmatlanság. Ezek közt sok volt a kis képzettségű és félmtüvelt ember s leginkább ezek szoktak az árulkodások és följelentések szennyes üregein keresztül a mások befeketítésére, lerántására, vagy kenyerére törni.

Cseh pénzügyi hivatalfőnök került Alvincre is.

A cseheknek éppen nem volt jó híre s az új hivatalfőnökök általános bizalmatlan gyanakvás fogadta, melyben csendesesen osztozott Macelar Ilyés az alvinci szolgabíró is.

Pedig az új cseh főnökök nem látszott rossz embernek. Nem bánt rosszul senkivel, sőt igyekezett jól lenni az urí családokkal és a hivatalnokokkal. A

barátkozás azonban kissé nehezen ment, mert a cseh anyanyelvén kívül csak németül beszélt, viszont az alvinci értelmiség és hivatalnoki kar túlnyomó többsége csak magyarul és románul tudott. Így a barátkozás eleinte főleg csak tolmácsolás útján és nagyon mérsékelten langyosodott.

Ilyen körülmények közt mindjobban közeledett juliusban Ilyés napja s ez a névnap nem kevés gondot okozott Macelar szolgabírónak. Hogy tartsa ő úgy meg ezt a névnapot, hogy a meghívás elmulasztásával senkit se sértsen meg? Hogy beszéljen ő és vendégei túlnyomó többsége órákig tolmáccsal egyik fővendégével? De ami ezeknél is nagyobb kérdés volt: hogyan szívják el békében a vendégek éppen a fő finác jelenlétében mindazt a sok jóféle csempészdohányt, melyet ő Alvincről és környékéről már előre nagy választékban beszerzett?

Kétségtelenül az utóbbi körülmény hatott döntőleg abban az irányban a szolgabíróra, hogy lemondott a meghívásos nagy névnapi vacsora rendezéséről. Ha senkit sem hív meg, nem nehezíthet mellőzés címén a cseh hivatalfőnök sem...

Azonban midőn a szolgabíró a nagy névnapi vacsorát nyíltan lefújta, ugyanakkor néhány bizalmas barátjának tudtul adta, hogy azokat, akik meghívás nélkül is fölkeresik, szívesen látja. Természetes, hogy a jó hír tovább szivárgott s mire Ilyés napja elérkezett, a barátok és tisztelők tekintélyes serege jelent meg Macelar Ilyés szolgabíró házában. A vendégeknek egy-két pohár ital járt ki, aztán a beszélgetés ebédbe csuszott át, abból csendesesen vacsora lett s ekkor előkerültek a jóféle borok mellett jóféle csempészdohányok is.

Valóságos dohánykiállítás pompázott az amúli vendégek előtt, szitaháton, papirosan s a fehér és színes porcellán és cserépdohánytartókban. Volt ott világos és barna, vastag és vékony laskaszálra vágott, papirosba sodorható vagy pipába való mindenféle erősebb vagy gyengébb fajta és minőség, amit csak Alvincen és környékén a virágzó csempészlet előteremthetett. Mindenki kedvére vállogathatott a füstölnivalóban s akinek külön izlése volt a szálak vékonysága vagy vastagsága irányában, annak a kielégítéséről a figyelmes házigazda hatalmas csomó vágatlan dohánylevél mellett dohányvágó gépről is gondoskodott. A pipásoknak pedig pompás kiszivott tajtékpipákban, új csibukokban és német porcellánpipákban lehetett vállogatni. Természetes, hogy így mindenki jól találta magát s este tíz órára a hangulat oda emelkedett, hogy a jókedvű házigazda bezáratta a kaput és elengedte a kutyákat, hogy vacsorára maradt barátai reggel el ne mehessenek.

Reggel öt óra tájban a hangos jókedvbe és földig erős füstfelhőkbe burkolózott társaságot egyszerre zajos kapuverés és dühös kutyaugatás zavarta meg.

A házigazda reászólt a borhordó hivataloszlóga: — Eredj nézd meg, hogy ki bolondult meg? Ki csinál ilyen lármát? Aztán rosszat sejtve hozzá tette: — De előbb lesd meg, hogy ki s jelentse.

Két perc múlva a szolga rémült ábrázattal rontott be s a dohányokra vetett kétségbeesett pillantással ki-nyögte a rémhirt:

— A főnök...
* * *

A hirtelen csendet most általános zavar és kapkodás váltotta föl. Mindenki el akart üntetni valamit. Hiszen ez a dohánytömeg jó néhány száz forint bírsággal fenyegetőzött. S míg az új kapuverések zaja a

jókedv koporsószegezéseként csapott a vendégek lelkébe, az elkomorult házigazda bosszusan adta ki a szolgának az új parancsot:

— Eredj tartoztasd őket. Mondjad, hogy meg kell köinöd a mérges kutyákat s keresd egy ideig a kulcsot is.

Közben a dohány szitaszámra ömlött a konyhamence meglankadt tüzebe, honnan új füstfelhőkben szállt névnapi áldozatul az ég felé. A pipák fősorakoztak a pipafogasra, míg a vágatlan levélcsonk, a pipadohányok s maga a dohányvágó is egy kellemetlen, de biztos mélységbe tűntek el, ahova kétségtelenül nem megy a finánc utánnuk. Hirtelen kinyitották szellőzni az udvar felőli ablakokat, összekapdosták és kidobták egy csomó szivarvéget s aztán a megritkult füstben fáradt, megzavart hangulatban várták az elkerülhetetlen finánc kellemetlenséget s kiki keserű gyűlölettel gondolt arra a rosszmájú töljelendőre, akire éppen gyanakodott.

Egyik vendég a függöny mögül kifeselt a kapura s jelentette:

— A szemlész jött be csak; a két másik finánc a kapunál maradt. Őriznek, hogy el ne illan hassunk.

Ebben a percben erélyes kopogás után kitért az ajtó s a díszbe öltözött fináncszemlész három lépés után összecsapta a bokáját, sapkájához emelte a kezét s keményen a házigazda szeme közé nézett.

— Milyen szemtelenül kezdi. Látszik, hogy mindent tud, sugta oda a református papnak a jegyző.

De a finánc e pillanatban tisztelgésre emelt kezét katonásan lábszarához csapva megszólalt.

— A főnök uram tisztelteti a tekintetes Szolgabíró urat s boldog és szerencsés névnapokat kíván.

Általános csend és elhülés következett...

A szolgabíró vöröslő arcáról zavar tükröződött. Látszott, hogy nincs tisztában még a helyzettel. Végre lassan megszólalt:

— Köszönöm... És egyebet nem izent?

— Nem. Tőlem csak ezt a jókívánságot küldötte.

— És a két finánc mit vár ott künn a kapunál?

— Azok engemet várnak. A szomszéd faluba mennek vizsgálni. Nekem délelőtt Fehérvárt dolgom van s egy darabig én is velük megyek.

A társaság egy percre föllélegzett s aztán a szemlést a házigazda egy pohár borra marasztolta. Ez azonban megköszönte; az utjával mentette magát, tisztelgett és elment.

Ahogy az ajtón kilépett, mindenki szívébe belé-sajdult a sok kárbavesztett jó dohány és a dohányvágógép s a református kántor megszólalt:

— A fene ett volna meg minden fináncot. Az a cseh megtudta valahonnan, hogy mi nem bízunk benne s szépen megköszönte nekünk. Adjon valaki egy pipa dohányt, ha van.

S azzal busan nyultak a bucsupoharak után.

Rovintó.

Apróságok — Adomák

Mennyit keres a cigány.

Az önkényuralom idején óriási adókat sóztak a magyarság nyakába. Volt olyan adó-inspektor, ki hivatali buzgóságában még a kőből is olajat, akarom mondani, adót akart kiperéselni.

Hosszas gondolkodás után az az ötlete támadt egyiküknek, hogy a cigánytól is kellene jövedelmi adót venni; fel is hívatta azonnal a primást magához.

— Jancsi, ugy-e bizony kerestek ti egy évben hatszáz forintot?

Jancsi hamar észrevette a dolgot s nagy alázattal felelt:

— Keresink bizson, idezs nagyságos uram, hatszáz forintot, de míg tebbet is minden estendőben.

— Ugy-e? Talán nyolcszáz forintot is kerestek? fagatta tovább a vér szemet kapott inspektor.

— Nem tágáthatjuk, nagyságos uram, keresink bizony mi nyolcszázat is, de míg annál tebbet is.

Addig-addig vallatta a füstös primást, hogy az már ezerkétszáz forintig ment; ezt aztán maga a bölcs ur is megsokallta az ilyen tányérral kéregető cigánytól és kétkedve kérde:

— Hát aztán Jancsi, igazán kerestek ti ezerkétszáz forintot?

— Hogy keresink-e nagyságos uram? meghisem azt, keresink mi

tebbet is; de mi hasna, hogy eddig nem találtunk! — felelte furtangos szemforgatással a cigány.

Soha!

Esketés alkalmával kérde a pap a cigányvölégénytől:

— Soha el nem hagyod leendő hitvestársadat?

— Soha! felel a cigány — csak mikor hegedülni megyek!

Gyöngé vigasz.

Lelkész: Ne busuljon, János gazda ha az isten magához is szólítja feleségét, odafont újra találkoznak.

János gazda (elgondolkodva) Hát hiszen éppen ez aggaszt engem, fő-tisztelendő uram!

Melyik a nagyobb csoda?

Egy hetyke urfi a falu öreg plébánosával kötekedett:

— A bibliának melyik a legnagyobb csodája? Ugy-e az, mikor Illés tüzes kocsin az égbe gyorsvonatozott!

— Ó, világért sem az! válaszolt az öreg plébános. — Sokkal nagyobb csoda, mikor a Bálám számára megszólalt anélkül, hogy valaki kérdezte volna...

A hetyke urfi persze abba hagyta a bibliai csodák feszegetését.

Fenyegetés.

Két ember veszekedik.

— Hallgasson kérem, mert olyan valamit mondok, amit még senki sem mondott magának...

— Nos?

— Maga, maga *becsületes ember!*

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtanak felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levélükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levélüket ugyanis bélyeges válaszborítékkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükségre a 10 L-t.)

M. Gy. Csikmenaság. A felvetett kérdés eldöntésénél az 1894. évi XXXI. tc. 113. §-a első tétele jön első sorban tekintetbe. Eszerint „A házasság érvényessége a házasságkötés alaki kellékei tekintetében a házasságkötés idején és helyén fennálló törvények szerint itélendő meg. Adott esetben tehát irányadók az Oroszországban a házasság kötésekor érvényben volt törvények illetőleg (azok hlányában) a házassági rendeletek és ha az ott kötött házasság ezeknek megfelelően jött létre, érvényesnek tekintendő. Ez áll mindaddig, míg maga az orosz törvényhozás — mely hogy rendes működésben van-e nem tudható — ki nem mondja az u. n. kommun alatt kötött házasságok érvénytelenségét, illetőleg más-ként nem intézkedik. Az hogy a házasság az idézett § második pontjában felállított rendelkezés ellenére annak idején hazánkban ki nem hirdettetett, az érvényességét nem befolyásolja, mert aházassági törvény (894. évi XXXI. tc.) 27. §-a tilalmazza ugyan

szabályszerű kihirdetés nélkül a házasságkötést és hirdetés, mert ez a tillalmak átadására (124. §); de a kihirdetés nélkül létrejött házasságot nem tekint semmissnek, illetőleg a kihirdetés hiányát a semmisségről intézkedő s ennek okait kimondóan (taxative) felsoroló 41—45. §-okban nem említi.

J. M. Magyarsáros. A Kükölldombon eszközölt kisajátítás illető kérdésre tudunkal az O. M. Párt elnöksége, hova előző levelét áttettük, megadta a feleletet. Arravaló utalással itt is ismételtük, hogy belső telket az u. n. „agrárreform” keretében csak kivételesen, a lakásinség enyhítésére lehet kisajátítani. A kisajátító határozat ellen kihirdetésétől számított 5 nap alatt, a II. fokú eljáró megyei bizottság ellen 7 hónap alatt lehet és kell felelkezni, illetőleg a felülvizsgálati (sensor) kérést benyújtani. E felett a Bucurestiben székelő Comitetul Apel dönt. A folyó év júliusig beépítetlenül maradt belső telkek kisajátíthatók ugyancsak lakások céljaira, de ezek a kolozsvári Curtea de Apel döntése szerint teljes értékben kártalanítandók.

Egy előfizető fia. Kivándorlási ügyben elvből nem adunk senkinek felvilágosítást. A második dologhoz csak akkor lehetne hozzászólni, ha a kérdéses írásművet ismernék. Egyébiránt az irodalom jóvelmezősége nagyon gyenge.

„Leánykiházásítási Bank”. Jelzett banknak itt fiókja nem lehet. Ha biztosító-intézetről van szó, igénye elévült. Ha bankbetét, küldje el a könyvet Mátray Géza igazgatónak Cluj—Kolozsvár, Str. Memorandului 3 (v. Unió-a), aki ügyét szívesen ellintézi.

P. S. Csíkszentdomokos. Hozzánk intézett kérésére értesítjük, hogy Ön a vasut szolgálatából 1924 febr. 16-ával a fegyelmi bizottság határozata alapján lett elbocsátva, a felelkezésben felhozott okokat és védekezést nem vették figyelembe.

A szolgálatba való visszavétele a jelenlegi szabályok mellett nem lehetséges és a vasuti kedvezményekre nem tarthat igényt, azonban a nyugdíjra való jogosultsága változatlanul fennmaradt, csakogy ezt az igényét csakis 57 éves korában érvényesítheti majd.

V. L. Hosszuaszó. B. soraira tudatjuk, hogy a „MÁV. Rudolf trónörökös egyesület” (Budapest, Baross-tér) még működik. Legutóbb 1.500.000 Kor. nyugdíjsegélyt fizetett tagjainak. A halálózási segély 500 ezer Kor. A segélyeket minden tag megkapja, aki tagdíjait rendszeresen fizette, vagy utólagosan megfizeti. A jogosultság igazolására be kell mutatni a nyugdíjba helyezési okmányt, egy közjegyzőileg hitelesített magyar fordítás mellékelésével. A levelezést közvetlenül kell ellintézni. A kérdezett másik egyesületeiről bizonyosat nem tudhatni. Legjobb közvetlenül érdeklődni A magyar vasutasok utazó személyzetének jótékonyági országos egyesületénél Budapest, VI. Csengery-utca 76. I. Megemlíthetjük, hogy „A Vonatkísérők Országos Otthona” (Bpest, VII. Thököly-u. 3. sz. I.) most számol fel és a bukaresti vasutigazgatóság útján felszólította a volt tagokat, hogy I. év okt. 15-ig jelentsek be címeiket.

B. M. Nagyenyed. Az Első Bizt. Intézet katonai szolgálat esetére románial képviselője az Ivria Bizt. R. T., most Carpația Biztosító R. T.-nál van Oradea—Nagyváradon, panaszával forduljon oda. — Sorslejt kérdésében írjon Budapestre a „Magyarság” c. napilaphoz (Miksa-utca) válaszbélyegre mellékeljen 30 L-t.

Ha tanácskerő levelére sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérését — most már 10 L. nélkül — másodsor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiad-hassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kérelem!

Előfizetőink és olvasóink szíveskedjenek multkori lapszá-munkhoz csatolt felhívásunkat figyelemmel és gondosan átolvasni s ne sajnáljanak egy félórát a „Magyar Nép”-től, mindnyájuk legigazabb és legönzeflenebb barátjától. Az Isten is megáldja szándékaikat, ha megteszik!

Özv. Sz. S-né Magyarszovát, E. F. A-é Gyergyóujfalu, Kr. F. Kepéd, M. I. Szinérzeg, özv. Cs. S-né Belényes. V. G. E. Budapest, V. L. Jövedlcs, S. F. és Ifj. B. K. J. Szilagyovány, M. M., S. M. és H. I. Bun, H. B. és B. S. Radnót, J. D. és A. F. Lupény, T. J., F. Gy., G. M. és N. F. Zilah, 8285-ös Kolozsvár, Adria—Kolozsvár, V. J. Brassó, P. J. Barót, Gr., F., E. F., Ifj. B. K., P. F. Lupény, N. J. Kovászna 2.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk tovább ered-ményes támogatásukat.

K. A. Józsefszállás. 1926 XII. 1-ig rendben, üdvözet. P. Gy. Torda. 1925 VII 1-től 1926 X. 15-ig 165 L. kell. Sz. A. Maros-sárpatak. Kívánsága szerint szívesen rendeztük, ezután 10 pld. megv. B. M. J. Petek. A 130 L. bejött. J. A. Orlát. Rendben 1926 XII. 31-ig, 1927-re átmegy 40 L. H. I. Atyha. Rendben 1926 XII. 31-ig. V. F. Kiskapus, A 345 L. könyvelve, 36-ik szám ktküldve. M. D. Böögöz. 1926 XII. 31-ig rendben, üdvözet. 12087-es Gertényes. Szívesen redbehoztuk, öszlnte üdvözet. Horváth István Tamásd, Aki a „Magyar Nép”-pel gunyolódik, annak a „Magyar Nép” olvasótáborában nincs keresnivalója, egyszersmindenkorra töröltük sorainkból, ahonnan — megnyugtattuk — nem fog hiányozni. L. J. Csikdánfalva. Rendben van 1926 X. 1-ig, még fizetnie kell 1926 XII. 31-ig 40 L-t. Id. I. S. Torda. A 216 L. könyvelve, derek ember. M. L. Belényes. 1926. XII. 31-ig rendben. Sz. K. Szinér-váralja. F. évben még megküldjük.

A „Magyar Nép”-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Pályázat üzletvezetői állásra. A mászótfalusi fogyasztási szövetkezet üzletvezetői állásra pályázatot hirdet az alábbi feltételek mellett: Fizetés: 1. két szobából álló lakás és konyha és melléképületek. 2. havi 800 azaz nyolcszáz lej készpénz, utólag fizetve, 3. 4 azaz négyszázalék forgalmi jutalék, évi forgalom circa 450.000 lej. A monopol cikkek után azonban csa 1 százalék, 4. 6 azaz hat méter tűzifa beszál-ítva, 5. 24 liter petróleum. Biztosítékul 20.000 azaz huszezer lej kívántatik. A román és magyar nyelv tudása kívántatik. Pályázati határidő: okt. hó 24, az állás nov. 1. elfoglalandó, az Igazgatóság.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynd, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám

Iskolai könyvek, nyomtatványok, füzetek

Kaphatók a

„MINERVA”

Irodalmi Részv. - Társaságnál
Cluj—Kolozsvár, Str. Reg. Maria
(v. Deák Ferenc-u.) 1.

Marosvásár helyi Tak.-pénztár R.-T.

Telefon 12. — Deviza-Telefon 72. és 89.

Sürgöncim:

„Takarékpenztár.”

Fiókok:

Beszterce, Szászrégen.

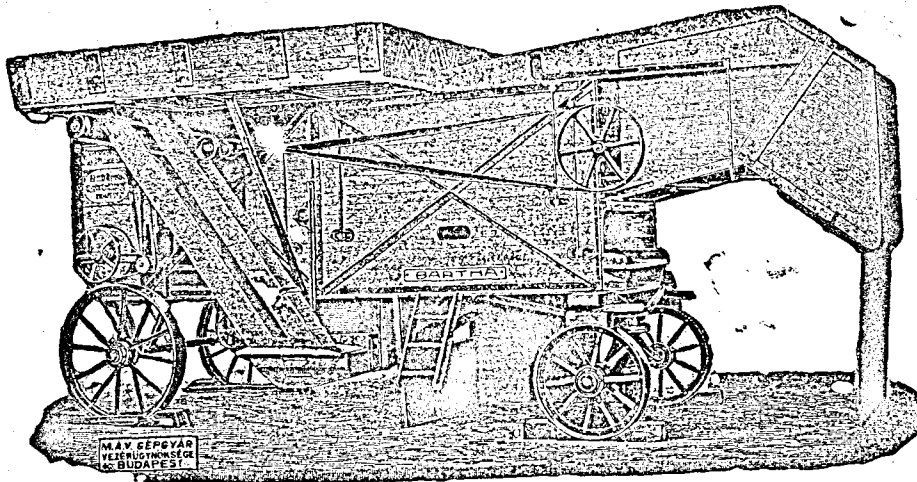
Alaptőke és tartalékok:

Lei 20.000.000.

Hirdessen lapunkban!

Egy bírtokehirdetésre kilencven-három érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat.
 Rivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.

Minden magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
 Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
 Király-ucca 22. Szentegyház-u, 1.

CLUJ—KOLOZSVÁR.

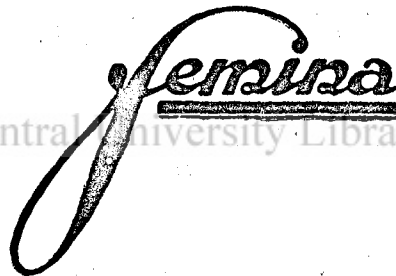
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság
 Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Dénes, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Aleofehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda. Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerződés elnyújtásán végző. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

Legelőkelőbb kalapszalon a

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii (Főter.)

Állomásokon is kapható a „MAGYAR NÉP“.

Örömmel hozzuk olvasóink tudomására, hogy a

Magyar Nép, P szertűz és

az Erdélyi Irodalmi Szemle

Kolozsvár

Magyarád

Brassó

Szatmár

Arad

Nagyhároly

Nagyszeben

Piski

állomásokon is megvásárolhatók az állomás hírlapírásitónál.

Ismerőseink, barátaink, ha utaznak, kérjék és vásárolják lapjainkat!

„Transsylvania“ Bank r.-t. azelőtt

Gyulafehérvári Takarékpénztár r.t.

Alapítatott: 1872. évben.

Fiókinézetel:
 Kézdivásárhely
 Csikszereida
 Ditró
 Torda

Elfogad betéteket, leszámítol váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselete:

M. Gazdák Általános Biztosító r.t. nah

Affiliált Intézete:

Parajdi Hőgazdasági Bank, Parajd.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK.

CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

A szerkesztésért felel GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel PETRES KÁLMÁN

kiadóhivatal igazgató